

Det bedste liv med demens

Kolding 2019-2025

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Forord

Demens er et vigtigt emne, som vi i Seniorudvalget prioriterer højt. For det første fordi antallet af mennesker med demens er stigende. For det andet fordi demens ikke alene rammer den syge, men også i høj grad de pårørende. Der er altså rigtig mange mennesker i Danmark, der er i berøring med demens.

Det kalder på gode kommunale tilbud samt på, at vi sammen gør en indsats.

I Seniorudvalget er vores politiske vision, at mennesker med demens og deres pårørende skal kunne leve et så godt og så meningsfuldt liv med demens som muligt. Det vil vi opnå ved at sørge for, at de nødvendige tilbud er til stede for borgerne.

Jeg er stolt af, at vi her i Kolding Kommune i mange år har haft og til stadighed har et stort fokus på demens. Det er vigtigt, at vi udvikler for det nære lokalsamfund, ligesom det er vigtigt, at vi står sammen nationalt. Kolding Kommunes demenshandleplan læner sig derfor også op ad den nationale demenshandlingsplan, hvis værdigrundlag er, at ”i alle dele af landet skal mennesker med demens og deres pårørende mødes med en indsats af høj faglig kvalitet, som bygger på værdighed, medmenneskelighed og respekt for det enkelte menneskes ønsker, behov og ressourcer og for mennesket bag sygdommen og det levede liv”.

Koldings demenshandleplan 2019 - 2025 er udarbejdet via en inddragende proces, hvor borgerne i Kolding Kommune har været inviteret til at fortælle os, hvad de har brug for, når familien rammes af demens.

Indsatserne i demenshandleplanen har også været drøftet i Ældrerådet og Alzheimerforeningen, og vi er endt ud med 9 indsatsområder, som vil være i fokus for vores indsats på demensområdet i årene frem mod 2025.

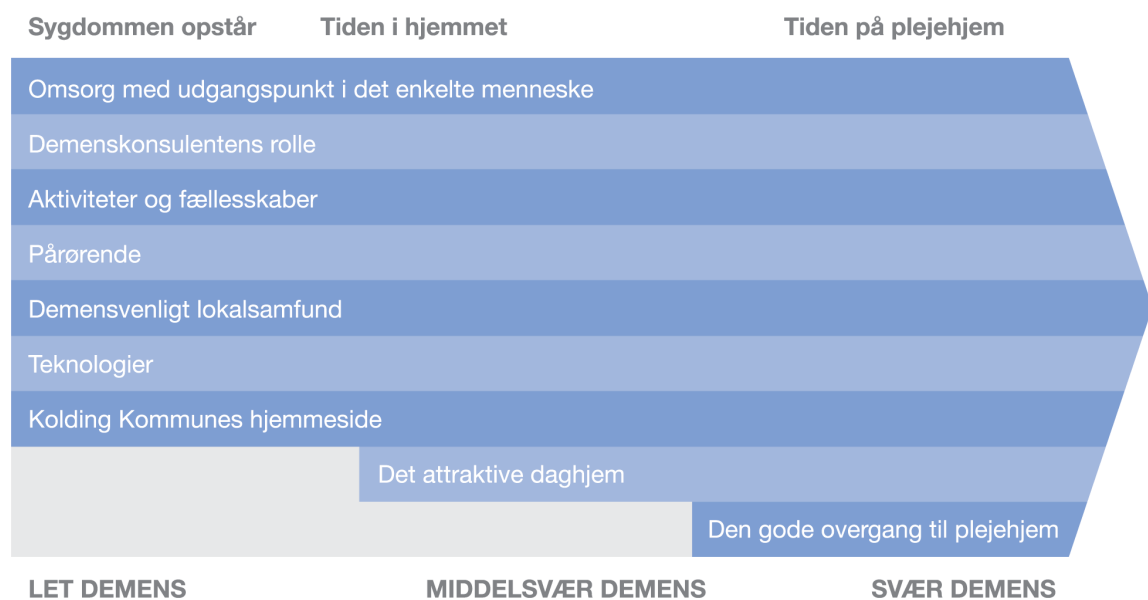
God læselyst.

Søren Rasmussen

Formand for Seniorudvalget

Demenshandleplanens 9 indsatsområder

Selvværd og sammenhæng

Senior- og Socialforvaltningens vision og strategi

Kolding Kommunes demenshandleplan tager udgangspunkt i Senior- og Socialforvaltningens vision Selvværd og Sammenhæng, som er fundamentet for alle indsatser i forvaltningen.

Vi skal altid tage udgangspunkt i borgerens centrum og være nysgerrige på at forstå borgeren og den situation, vedkommende er i. Ud fra denne forståelse skaber vi meningsfulde løsninger sammen med borgerne.

Vi skal altså:

1. STIL SPØRGSMÅL FØR DU GIVER SVAR

Brug tid på at forstå borgeren

2. SKAB MENING SAMMEN MED BORGEREN

Udforsk den meningsfulde hjælp sammen i 'Borgerland'

3. GØR DET MULIGT

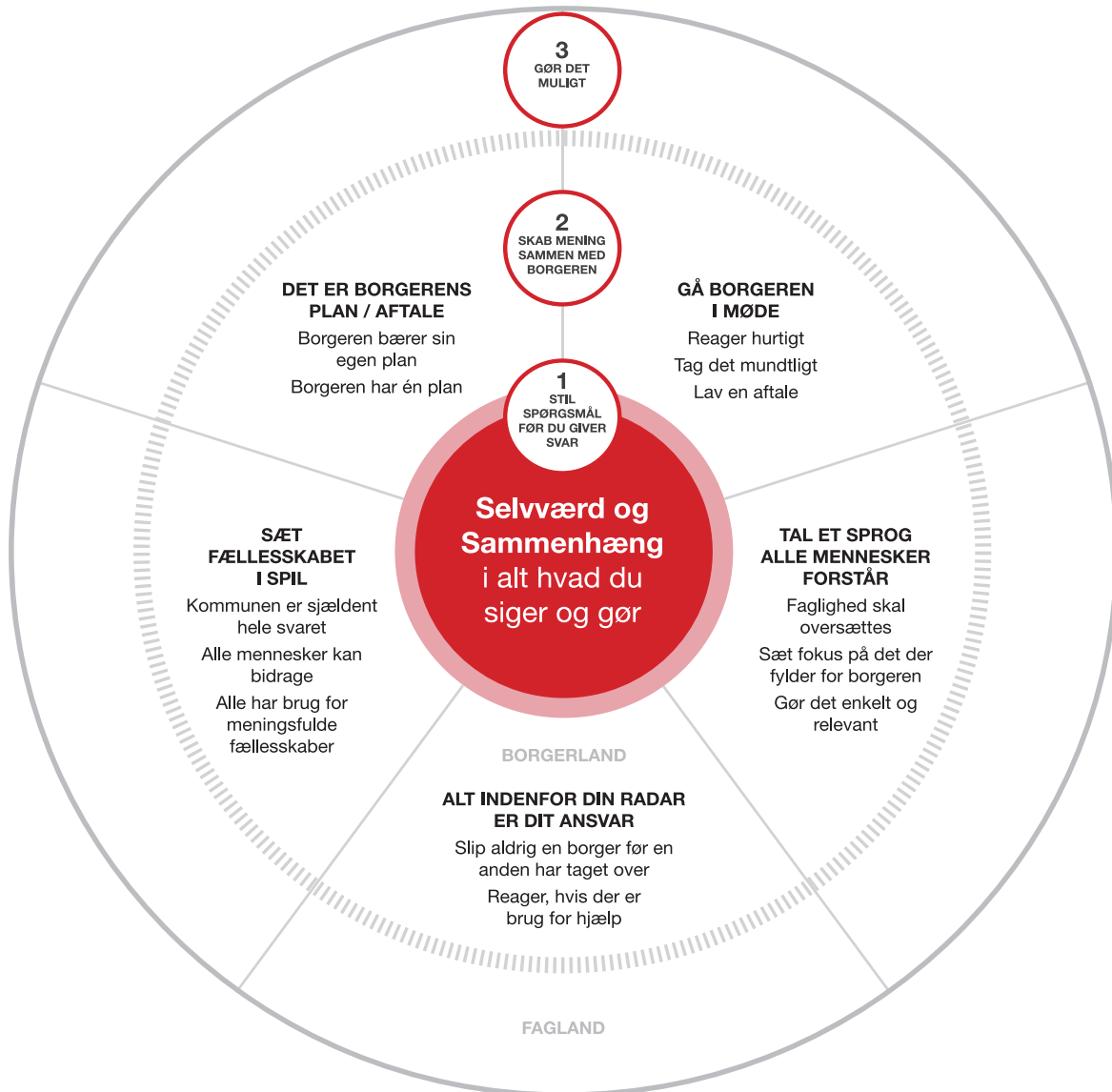
Vi gør de meningsfulde løsninger mulige i 'Fagland'

For at kunne arbejde med borgerens centrum skelner vi mellem 'Borgerland' og 'Fagland'. I Borgerland skal hjælpen fra kommunen være så simpel og sammenhængende, at alle borgere nemt kan navigere i det. Her har vi 5 leveregler, der anviser, hvordan vi bør handle overfor borgeren. Kompleksiteten skal vi håndtere i Fagland. Det er her, vi samarbejder på tværs og taler fagsprog.

De 5 leveregler for, hvordan vi bør handle overfor borgeren:

- Tal et sprog alle mennesker forstår
- Alt indenfor din radar er dit ansvar
- Det er borgerens plan/aftale
- Sæt fællesskabet i spil
- Gå borgeren i møde

Når indsatserne i demenshandleplanen skal føres ud i livet, vil vi hele tiden holde det vi gør op imod de 5 leveregler.

Tilblivelsen af Kolding Kommunes demenshandleplan

Det bedste liv med demens.... hvad er det?

I udviklingen af demenshandleplanen er vi startet i borgerens centrum for at finde ud af, hvad der giver selvværd og sammenhæng for borgere med demens og deres pårørende. Vi har spurgt borgerne om, hvad der giver mening for dem, og så har vi taget udgangspunkt præcis i det.

Demenshandleplanen er derfor blevet til på baggrund af indsigter fra borgere i Kolding Kommune. Vi har spurgt borgerne til deres ønsker ad to omgange. I første omgang gennem interviews med borgere med demens og deres pårørende og senere til et velbesøgt borgermøde, hvor borgerne blev præsenteret for de idéer, vi var kommet frem til, og kom med deres mening om og inputs til disse.

Vi har forløbet igennem fået mange vigtige indsigter i, hvad der er godt, og som vi skal holde fast i. Vi har også fået rigtig mange værdifulde indsigter i, hvad borgerne mangler for at kunne leve det bedste liv med demens.

Vi har arbejdet med al den viden, vi har fået og derudfra skabt Kolding Kommunes demenshandleplan 2019 - 2025, som afspejler borgernes ønsker.

Handleplanen indeholder 9 temaer, vi vil have fokus på i den kommende årrække frem mod 2025.

November 2016

Startskud på arbejdet med Kolding Kommunes nye demenshandleplan 2019 – 2025. Siden Kolding Kommunes demensstrategi udkom i 2012, er der sket meget i forhold til forståelsen af det gode liv med demens. Det bliver derfor tydeligt for os, at vi har brug for en ny handleplan. Denne demenshandleplan afløser hermed Kolding Kommunes tidligere demensstrategier og -politikker som et samlende dokument. Du vil samtidig kunne genfinde dele af demenshandleplanen i andre af Kolding Kommunes materialer, da vi tilstræber at integrere de enkelte områder i hinanden.

Januar 2017

Sundheds- og Ældreministeriet udsender en ny national demenshandlingsplan.

Januar – juni 2018

Medarbejdere fra Kolding Kommune spørger borgere med demens og deres pårørende, hvilke udfordringer de møder i livet med en demenssygdom samt hvilke indsatser, der er særligt vigtige for familier med demens.

Måling af, om indsatserne virker

Når vi laver indsatser er det vigtigt for os at finde ud af, om vi skaber selvværd og sammenhæng for borgerne. Det følger vi op på ved årligt at måle på, om vi lever op til vores 5 leveregler.

Dette måles via et spørgeskema, som er udviklet og afprøvet i løbet af 2018.

FEEDBACK
RYDS

Taler og skriver vi, så det er nemt at forstå?

Lytter vi til, hvad du siger?

Får du hjælp, når du har brug for det?

ikke relevant

September 2018

Der afholdes workshops med ledere og medarbejdere i Kolding Kommune samt med videnspersoner på demensområdet. Videnspersoner er både personer, der ved meget om demens og personer, som for eksempel er ansat i en dagligvarebutik og derfor har en masse viden om, hvilke udfordringer, borgere med demens kan have i hverdagen.

På workshopsene arbejdes der med at finde idéer til indsatser ud fra alle de værdifulde indsigter, borgere med demens og deres pårørende har givet os.

Oktober 2018

Der afholdes borgermøde med fremmøde af mere end 50 borgere, som kommer med deres vurdering af og inputs til de idéer, vi var kommet frem til på baggrund af indsigter fra borgere med demens og deres pårørende samt arbejdet med disse på workshopsene.

Primo 2019

Kolding Kommunes demenshandleplan i høring og til politisk godkendelse.

Hvad er demens?

Hvad er demens?

Demens er en fællesbetegnelse for en række sygdomstilstande, som påvirker hjernens funktioner. Demens er således ikke én sygdom, idet mange forskellige sygdomme kan medføre demens. Tilstanden bliver gradvist forværret, og det er meget forskelligt, hvor hurtigt det går.

For overskuelighedens skyld kan et forløb med demens opdeles i 3 faser: let demens, moderat demens og svær demens.

Let demens:

Perioden med let demens er for mange den periode, hvor diagnosen stilles. Mange har forud for dette været igennem en lang periode med tiltagende frustrationer og usikkerhed på grund af oplevelsen af, at noget er galt.

Selve diagnosen kan medføre mange forskellige følelser og reaktioner. For nogle kommer det som et chok, at det er demens, der er årsag til vanskelighederne. Andre har allerede følt sig ret sikre på, at det var det. Derfor kan diagnosen for nogle føles som at blive kastet ud i totalt kaos og usikkerhed, mens en diagnose for andre kan være en lettelse, fordi de nu får en afklaring og noget at forholde sig til.

Uanset reaktionen vil tiden efter diagnosen for mange familier være en tid, hvor der er brug for støtte til at få styr på situationen, på fremtiden og på at få hverdagen til at fungere. For nogle mennesker med demens er en del af sygdomsbilledet, at de ikke selv erkender at de er syge. Det kan gøre det endnu sværere, især for de pårørende.

Moderat demens:

Nogle borgere får i denne fase behov for hjemmehjælp, fordi der er flere og flere praktiske ting i hverdagen, der bliver svære. Det er også i denne periode, at mange borgere med demens gør brug af tilbuddet om daghjem.

Svær demens:

Når demenssygdommen er fremskreden, flytter mange borgere på plejehjem. Det er ofte en kaotisk tid både for den, der skal flytte og for de pårørende. Det er et stort indgreb i et menneskes liv at måtte flytte fra sin bolig og sin familie, og det er hårdt for de pårørende at skulle være med til at tage beslutningen. En beslutning, som måske går imod den syges ønsker og forståelse. Det er en hård belastning, som kræver støtte fra omverdenen. I denne periode har man brug for, at der er en tryk og sammenhængende overgang fra at bo i eget hjem og til at bo på plejehjem.

Her kan du læse mere om demens:

www.videnscenterfordemens.dk

www.alzheimer.dk

På landsplan...

På baggrund af internationale befolkningsundersøgelser anslår man, at **cirka 89.000 personer i Danmark har demens**. Kvinder udgør mere end to tredjedele af ældre med demens.

Men en dansk undersøgelse viser, at **kun 36.000 personer over 65 år i 2015 var registreret** med en demensdiagnose i Danmark. Det skyldes, at ikke alle med demens registreres i Landspatientregistret.

Cirka 3.000 personer under 65 år er registreret med en demensdiagnose i Danmark, men gyldigheden af diagnosen i denne aldersgruppe er usikker. I de yngre aldersgrupper er der lidt flere mænd end kvinder.

www.videnscenterfordemens.dk/statistik

I Kolding Kommune...

I Kolding Kommune anslår man, at antallet af **personer over 65 år, som har demens, ligger på cirka 1.330**. Hertil kommer **cirka 50 personer under 65 år**.

Demenskonsulentens rolle

Formål

- At borgere med demens og deres pårørende modtager den bedst mulige støtte af demenskonsulenten i hele forløbet med demens.

Indsatser

- Demenskonsulenten bliver gennemgående i hele forløbet, også efter eventuel indflytning på plejehjem. Dette gøres muligt ved, at kommunens demenskonsulenter fordeles på geografiske områder. Såfremt en borger flytter på plejehjem, følger demenskonsulenten borgeren, også hvis plejehjemmet ligger i et af de andre geografiske områder.
- Der udarbejdes et dialogredskab. Dette introduceres af demenskonsulenten og bruges i samtalen med familien samt internt i familien. Dialogredskabet har til formål at sikre, at borgeren og de pårørende sammen med demenskonsulenten kommer hele vejen rundt om familiens situation og får sporet sig ind på, hvad der er det vigtige for lige præcis denne familie. Borgere inddrages i udarbejdelsen af dialogredskabet.

Forventet effekt

- Ved at demenskonsulenten bliver gennemgående i hele forløbet, også ved indflytning på plejehjemmet, forventes det, at overgangen til plejehjem bliver bedre og mere tryk både for den, der skal flytte, og for de pårørende. Det forventes, at personalet på plejehjemmet hurtigere vil tilegne sig viden om borgeren og herved hurtigere vil kunne yde en pleje med udgangspunkt i borgerens centrum.
- Med udarbejdelse af et dialogredskab forventes det, at de demensramte og de pårørende får den støtte, viden og vejledning, som de efterspørger. Det forventes, at dialogredskabet kan hjælpe familien til et større overblik over muligheder og overordnet vil understøtte en bedre sammenhæng i borgerens forløb.

Nuværende indsats

Som det er nu, er størstedelen af kommunens demenskonsulenter fordelt på geografiske områder, hvor de besøger borgere i eget hjem. Der er samtidig en anden demenskonsulent, som varetager kommunens plejehjem.

Når man som borger i Kolding Kommune får en demensdiagnose, får man automatisk tilbud om kontakt til en af kommunens demenskonsulenter.

Demenskonsulenten tilbyder hjemmebesøg hos alle hjemmeboende borgere med demens. Første kontakt er kort efter, at diagnosen er stillet. Herefter følger besøg med ca. 3 måneders interval efter behov.

Demenskonsulenten yder rådgivning og støtte med udgangspunkt i familiens aktuelle behov, og indsigter fra borgerne viser, at demenskonsulenten for mange bliver den vigtigste fagperson i forløbet.

Aktuelt er det sådan, at den kendte demenskonsulent slipper kontakten til borgeren med demens og dennes pårørende, hvis borgeren flytter på plejehjem.

Borgerne siger...

"Specialistfunktion er tryghedsskabende"

"Demenskonsulenten er kompasset"

"Demenskonsulenten skal have viden om tilbud, med udgangspunkt i den enkelte"

"En katastrofe, hvis man skal skifte demenskonsulent, når man skal på plejehjem. På et tidspunkt, hvor man er mest sårbar. Demenskonsulenten har en vigtig viden, som er svær at videreformidle"

"Demenskonsulenten er den vigtigste person, når man får demens ind på livet"

Omsorg med udgangspunkt i det enkelte menneske

Formål

- At sundhedsfagligt personale i Kolding Kommune bliver dygtige til at understøtte oplevelsen af selvværd og sammenhæng hos borgeren med demens og hos de pårørende.
- At borgere med demens i Kolding Kommune oplever en omsorg, som er tilpasset individuelt til den enkelte borger.

Indsatser

- Metoder og tilgang fra Sundhedsstyrelsens Demensrejsehold udbredes til alle kommunens plejehjem samt i hjemmehjælpen og sygeplejen. Tilgangen går i tråd med Kolding Kommunes vision Selvværd og Sammenhæng og tager udgangspunkt i borgerens centrum.
- Kolding Kommunes interne demensrejsehold rådgiver og vejleder løbende personale i Kolding Kommune i arbejdet med borgere med demens og deres pårørende.
- Videreudvikling af redskaber til samarbejde mellem borgere med demens, deres pårørende og personale. Redskaberne kan indeholde emner som livshistorie, vaner, værdier mm. Personale omkring borgeren med demens vil bruge redskaberne aktivt i arbejdet med at yde en individuelt tilpasset støtte og omsorg.
- Plejehjemsledere og gruppeledere på plejehjemmene deltager i kursus i personcentreret ledelse.

Forventet effekt

- At borgere med demens og deres pårørende oplever en høj grad af trivsel.
- At borgere med demens og deres pårørende oplever selvværd og sammenhæng i samarbejdet med kommunen.

Nuværende indsats

Vi er i gang med et forløb med Sundhedsstyrelsens Demensrejsehold og har allerede rigtig gode erfaringer fra de steder, det er kommet i gang. Vi kan se, at beboernes trivsel stiger med den nye tilgang.

Den nye tilgang gør op med den ensrettede omsorg og hjælp til alle og er i stedet en individuelt fokuseret tilgang.

Borgerne siger...

”Personalet skal have viden om at ’få døren op’ til et hjem. Hvordan gør man det?”

“Fagligheden skal op hos det team, der er om den demente”

“Personalet skal vide mere og have en anden tilgang”

Aktiviteter og fællesskaber

Formål

- At borgere med demens har mulighed for at have en hverdag med livsglæde, socialt samvær og meningsfulde aktiviteter.
- At pårørende til borgere med demens kan få et pusterum i hverdagen.
- At borgere med demens og deres pårørende kan mødes med ligesindede og erfaringsudveksle.
- At borgere med demens og deres pårørende kan have gode oplevelser sammen.

Indsatser

- Udvikling af Demensfællesskabet Lillebælt, så lokalafdelingen i Kolding bliver et naturligt aktivitets- og mødeforum for borgere med demens og deres pårørende. Herunder oprettelse af en vifte af aktiviteter både på lokationen i Sundhedscentret og i lokalsamfundene i Kolding.

Konkrete handlinger herunder:

- Dialogmøder med brugere og mulige brugere af Demensfællesskabet Lillebælt, hvor der arbejdes med, hvilke aktiviteter, der skal være i Demensfællesskabet, både i Sundhedscentret og lokalt.
- Oprettelse af træningshold for borgere med demens. Det kan både være fysisk træning og træning af hjernens funktioner.
- Ansættelse af foreningsmatcher, som skal understøtte, at yngre mennesker med demens kan deltage i tilbud, der ikke er målrettet borgere med demens.
- Foredragsrække om demens i samarbejde med lokalafdelingen i Fredericia.
- Etablering af demenscafé på Sundhedscentret.
- Udvikling af grupper for samlevende, hvor den ene har demens.
- Udvikling af oversigt over tilbud til mennesker med demens og deres pårørende.
- Fortsat udvikling af samarbejde med frivillige i forhold til afholdelse af aktiviteter.

Forventet effekt

- At borgere med demens oplever en høj grad af livskvalitet og meningsfuldhed i hverdagen.
- At pårørende til borgere med demens får mere overskud i hverdagen.

Nuværende indsats

Det er svært at få et overblik over de aktiviteter og tilbud, der er i Kolding Kommune i dag. De tilbud, der findes, bliver derfor måske ikke benyttet tilstrækkeligt.

Der er aktuelt 2 træningshold for borgere med demens, på henholdsvis Sundhedscentret og på Kirsebærhaven.

Der er på nuværende tidspunkt ikke nogle indsatser, der understøtter, at mennesker med demens kan deltage i for eksempel idræt på hold, der ikke er særligt målrettet mennesker med demens. Det gør, at mange må stoppe med at dyrke en idræt, de ellers er glade for, fordi de ikke længere kan overskue at komme der uden støtte.

Borgerne siger...

“Vigtigt at der er aktiviteter sammen med andre, der har demens”

”Samfundet skal lære at acceptere demens. – så man også kan deltage i aktiviteter for ikke demensramte”

“Der skal fokus på aktiviteter”

“Det er vigtigt med lyspunkter både for den pårørende og den demente”

”Gode aktiviteter gør godt for den demente, og den pårørende holder en fridag”

“Vi vil hellere have hjælp til aktiviteter end hjælp til personlig pleje”

“Man skal kunne fortsætte med de aktiviteter, man var en del af inden sygdommen”

Det attraktive daghjem

Formål

- At borgere med demens oplever daghjemmet som en trygt, hyggeligt og meningsfuldt sted at være.
- At det bliver nemmere for de pårørende at foreslå daghjem som en mulighed.

Indsatser

- Udarbejdelse af to film, der viser de to daghjem i Kolding, hvad hverdagen indeholder, og hvad de hver især har at byde på.
- Afdækning af, om et andet navn end DagHjem er bedre. Eventuelt et navn, hvor ordet "hjem" ikke indgår, så personen med demens ikke forvirres over, om det er et sted han/hun skal flytte hen.
- Retænkning af daghjemstilbuddet i forhold til at gøre det til et bredere tilbud.

Forventet effekt

- At et stigende antal borgere med demens og deres pårørende vil se daghjemmet som et attraktivt tilbud og benytte sig af det.
- At et andet navn samt tilgængelige film om daghjemmet vil gøre det lettere for de pårørende at bringe tilbuddet på bane i hjemmet.

Nuværende indsats

Der er aktuelt 2 daghjemstilbud i Kolding Kommune. Et på Munkensdam Plejehjem og et på Birkebo Plejehjem.

Brugerne fortæller, at hverdagen på daghjemmene er præget af tryghed, samvær, hygge og aktiviteter. De demensramte er glade for at være der, og det skaber et pusterum til de pårørende.

Det er dog svært for de pårørende at tale med den demensramte om daghjem som en mulighed, og det er svært for både den demensramte og de pårørende at få et billede af, hvad et daghjem er.

Borgerne siger...

*”Ordet daghjem
matcher ikke
yngre”*

*”Jeg er meget glad for at
være her, det er rart at
komme her. Der er jo lidt
ensomhed. Man kan jo
være meget alene”*

*”Han græd og råbte (...) det
er gradvist blevet bedre.
Han er glad for det”*

*”Daghjemstilbud skal
kunne differentieres
individuel”*

Den gode overgang til plejehjem

Formål

- At perioden omkring indflytning på plejehjem bliver tilfredsstillende for så mange borgere som muligt, både den der flytter og de pårørende.

Indsatser

- Der udvikles på indflytningssamtalen for at gøre denne så god som muligt. Samtalen vil dog altid tage udgangspunkt i borgerens centrum og vil derfor ikke få en fast skabelon men i stedet indeholde nogle punkter, som kan være gode at komme omkring. Der lægges også vægt på en forventningsafstemning mellem pårørende og personale.
- I alle tilfælde, hvor en person med demens flytter på plejehjem, laves der en individuel vurdering af, hvordan indflytningen kan gøres så god som mulig for den enkelte. Det vurderes, blandt andet, om personale fra plejehjemmet skal på hjemmebesøg hos borgeren inden indflytning samt om den kendte hjemmehjælper skal indgå i plejen i den første tid efter indflytning.
- Redskaber til samarbejde mellem borger med demens, pårørende og personale anvendes aktivt af personalet i arbejdet med at lære personen med demens at kende.
- Der skabes mulighed for at blive i det kendte daghjem og/eller andre kendte aktiviteter efter indflytning på plejehjem.

Forventet effekt

- At flytningen på plejehjem på trods af den store omvæltning bliver en tryk oplevelse for både borgeren med demens og de pårørende.
- At borgeren med demens hurtigere falder til i sit nye hjem.

Nuværende indsats

Mulighederne for at tilpasse indflytning på plejehjem til den enkelte families behov er allerede til stede. Vi er dog ikke opmærksomme nok på at benytte os af dem, og der er således ikke skabt tilstrækkelig sammenhæng i forløbene.

Indsigter fra borgerne peger på, at vi skal være bedre til at dele den viden, vi allerede har om borgeren, når borgeren flytter på plejehjem.

Borgerne siger...

”Det er vigtigt, at vi går i gang med at arbejde med det her”

”Der skal være ekstra ressourcer i starten – en investering (og en god planlægning)”

”Man skal forvandle usikkerhed til sikkerhed”

Pårørende

Formål

- At pårørende til mennesker med demens får den vejledning og støtte, de har brug for.

Indsatser

- Model for pårørendesamarbejde: For at blive klogere på hvor Kolding Kommune kan sætte ind, har vi i fællesskab med pårørende, borgere, interesseorganisationer, fagfolk og politikere udviklet Pårørendemodellen. Modellen blev politisk godkendt i april 2018 og illustrerer gennem fire overordnede temaer de forskellige behov, man som pårørende kan have.
- Ansættelse af pårørendeguide pr. 1. januar 2019, som dækker bredt, ikke kun på demensområdet. Pårørendeguiden kan hjælpe igennem rådgivning om praktiske forhold som eksempelvis økonomi, boligsituation og om, hvor det er muligt at møde andre pårørende i samme situation. Pårørendeguiden kan også yde sparring til pårørende og bidrage til at skabe afklaring om deres situation og forebygge det pres, de oplever, og som i værste fald kan føre til stress, depression, ensomhed m.v.
- Fokus på muligheder for pårørendegrupper, hvor pårørende til mennesker med demens kan mødes og erfaringsudveksle og støtte hinanden i rollen som pårørende. Vi vil kigge på, om borgernes behov for at komme i pårørendegrupper dækkes af de nuværende muligheder. Eller om der for eksempel er behov for mere lokalt forankrede pårørendegrupper eller andre alternativer.

Forventet effekt

- At pårørende til mennesker med demens får større overskud i hverdagen og oplever mindre stress.
- At pårørende til mennesker med demens får bedre mulighed for at bevare relationen til den demensramte, ikke bare som hjælper men også som ægtefælle, barn, ven eller andet.

Nuværende indsats

Når et familiemedlem eller en nær ven rammes af demens, får det konsekvenser for de mennesker, der er omkring. Ægtefællen, samleveren, børnene, forældrene, den gode ven eller veninde får nu rollen som pårørende.

Pårørende er ofte den vigtigste støtte for den syge, og er som regel med gennem hele forløbet. I Kolding Kommune har vi derfor et ansvar for at passe godt på dem, der er kommet i rollen som pårørende.

Som det er nu, er der allerede forskellige muligheder, man kan benytte, når man er pårørende til et menneske med demens.

I Demensfællesskabet Lillebælt kan man som pårørende komme til åben anonym rådgivning i lokalafdelingen i Sundhedscenter Kolding, eller hvis man ønsker det, i Fredericia Sundhedshus. Man møder blot op i åbningstiden og kommer til at tale med en demenskonsulent eller en frivillig, der er uddannet til at rådgive og vejlede de borgere, der henvender sig.

Der er mulighed for, at borgere med demens kan komme på midlertidigt ophold på Vesterløkke. Indsigter fra de pårørende har dog vist, at de har rigtig svært ved at sende deres kære til Vesterløkke, især når det er for de pårørendes skyld. Det billede stemmer overens med oplevelsen hos personalet på Vesterløkke, som fortæller, at de pårørende ofte er helt slidt ned, når de endelig benytter sig af tilbuddet.

De pårørende kan også få et pusterum ved, at den, der har demens, er i daghjem. Enten et pusterum til trygt at kunne forlade hjemmet og tage på arbejde, eller et pusterum til at drage omsorg for sig selv.

Ligesom med Vesterløkke er det svært for de pårørende at tale med den demensramte om daghjem. De møder ofte modstand, og det kan være svært at vide, hvad et daghjem egentlig er.

Hvad angår pårørendegrupper er der aktuelt muligheder både ved kommunens demenskonsulenter og Kolding Selvhjælp.

Borgerne siger...

”Jeg føler jeg gør meget, men samtidig føler jeg også, at jeg ikke gør nok. Det bringer en masse selvmodsigende følelser med sig”

”Det har påvirket mig helt enormt meget. Jeg ved næsten ikke, hvor jeg skal starte. Det er som et stort bjerg man kravler op ad, men aldrig når toppen”

Demensvenligt lokalsamfund

Formål

- At borgere med demens mødes med værdighed og bliver hjulpet ved behov.
- At borgere med demens kan være en del af lokalsamfundet på lige vilkår med andre mennesker.
- At demens bliver mindre tabubelagt.

Indsatser

- Oplysning og formidling om demens, så befolkningen i Kolding Kommune får mere viden om demens og om hvilke udfordringer borgere med demens kan have. Udover den almene befolkning vil der være fokus på udbredelse af viden til for eksempel skoleelever, buschauffører, idrætsforeninger og arbejdspladser generelt.
- Fokus på samarbejde med Alzheimerforeningen. Kolding Kommune har tegnet et abonnement hos Alzheimerforeningen i forhold til et samarbejde om at få mange flere demensvenner blandt borgerne i Kolding Kommune.
- Udvikling af samarbejder med butikker, foreninger og lignende om at gøre disse demensvenlige.

Forventet effekt

- At borgere med demens føler sig som en del af lokalsamfundet og kan færdes trygt.
- At borgere i Kolding Kommune reagerer og hjælper mennesker med demens ved behov.

Nuværende indsats

Vi har for nuværende 720 demensvenner i Kolding Kommune. Vi vil gerne have flere.

En Demensven er en person, der har sagt ja til mere viden om demens. En Demensven rækker hånden frem, hvis han eller hun møder et menneske med demens – for eksempel derhjemme, i opgangen, på villavejen, i butikken, på arbejdspladsen eller der, hvor personen med demens måske er kommet på afveje eller har brug for hjælp.

Hver Demensven bestemmer selv, hvor meget de ønsker at engagere sig, og enhver håndsrækning tæller. Det handler først og fremmest om at sætte sig ind i demens og gøre livet lidt lettere for mennesker med demens. (www.demensven.dk)

Borgerne siger...

”Vi kan blive demensvenlige samfundsborgere”

”Man skal undgå at tabuisere demens. Naboen skal ikke være bange for den demente”

”Man skal nedbryde berøringsangst, give oplysning og konkrete eksempler på, for eksempel hvad du gør, når kvinden foran dig i køen ikke kan finde ud af at betale”

Teknologier

Formål

- At borgere med demens og deres pårørende bliver rådgivet om relevante teknologier, der kan lette hverdagen.
- At ansøgningsproceduren om teknologiske hjælpemidler er simpel og i tråd med selvværd og sammenhæng.

Indsatser

- Der arbejdes på at oprette et overblik over mulige teknologier til mennesker med demens.
- Der udvikles løbende på Kolding Kommunes teknologibibliotek i Demensfællesskabet Lillebælt.
- Der udvikles på den nuværende arbejdsgang for ansøgning om teknologiske hjælpemidler.

Forventet effekt

- At borgere med demens og deres pårørende får kendskab til relevante teknologier og ser dem som en mulig hjælp i hverdagen.

Nuværende indsats

Som det er nu, kender de fleste mennesker med demens og deres pårørende ikke til de muligheder, der er for teknologiske hjælpemidler.

Ansøgningsproceduren opleves kompliceret, og der er potentiale for at udvikle en mere smidig proces.

Borgerne siger...

”Der mangler viden om, hvad der findes af hjælpemidler. Det kunne være godt med dage, hvor man kan komme og se hele udbuddet, røre, vælge ud hvad man kan se, der er brug for, evt. låne det midlertidigt”

Hjemmeside

Formål

- At borgere i Kolding Kommune møder en overskuelig hjemmeside med relevant information.

Indsatser

- Der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal arbejde med at opbygge hjemmesiden om demens under Kolding Kommunes hjemmeside. Arbejdet foregår i samarbejde med borgere med demens og deres pårørende for at sikre, at hjemmesiden kommer til at imødegå de behov og ønsker, borgerne har. En repræsentant fra Ældrerådet inviteres med i arbejdsgruppen.

Forventet effekt

- At mennesker med demens og deres pårørende nemt kan finde relevante informationer på Kolding Kommunes hjemmeside
- At mennesker med demens og deres pårørende får mulighed for hurtigere end nu at danne sig et overblik over muligheder og tilbud til familier, der er ramt af demens.

Nuværende

- Fra diverse undersøgelser med borgerne ved vi, at vores hjemmeside kan være vanskelig at navigere rundt på og er skrevet i fagsprog.
- Den nuværende hjemmeside er ikke udviklet i samarbejde med dem, som skal bruge den, nemlig borgerne i Kolding Kommune.

Tak

Seniorudvalget vil gerne takke alle, der har bidraget til arbejdet med Kolding Kommunes demenshandleplan 2019 – 2025.

Det har stor værdi, at så mange har været med, og i Seniorudvalget tror vi på, at vi sammen har skabt en handleplan, der understøtter det bedste liv med demens.

Vi vil frem mod 2025 arbejde målrettet med de 9 indsatsområder og til stadighed inddrage kommunens borgere i, hvordan vi udvikler de bedst mulige indsatser til gavn for familier, der er ramt af demens.

Du kan følge med i, hvordan demenshandleplanen bliver til konkrete tiltag på www.kolding.dk/demens

Søren Rasmussen

Formand for Seniorudvalget

**Senior- og
Socialforvaltningen**
Nicolaiplass 6
6000 Kolding
Tlf. 79 79 79 79
soc@kolding.dk

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet